

PAISATGES – CONCURS ACADÈMIC DE POESIA
POEMES ESCOLLITS D'AUTOR·E·S NORD CATALAN·E·S
PER NINA CASTELLARNAU

Marie-Thérèse Bernabé Garrido

AQUESTA TERRA ÉS UNA DONA

Aquesta terra és una dona,
Sòlida, com una noia batent,
Erigida per defensar els seus ideals,
Amb perill de la seva vida.

Aquesta terra és una dona,
Enamorada com una dona ardent,
Al sol boig de les platges tendres,
Febril a les carícies de les ones.

Aquesta terra és una dona,
Pacient com una mare atenta
Vetllant les seves múltiples riqueses
com es guarda un ancestral tresor.

Aquesta terra és una dona,
Generosa com una àvia amant,
Sense comptar pels que estima,
Fidel a les arrels de la seva memòria.

Aquesta terra és una dona !

M.-T. Bernabé Garrido et Zeillim, *Antr'e 2...*, Poésie sans voix, 2013

Edmond Brazès (Ceret, 1893 - 1980)

LA TERANYINA DEL CARRERO

Als jocs de contraclaror
suspesa en l'aire s'endevina
com un sedàs de seda fina
que passa el goig del carrero.

Arpa de pura resonança
que canta a la llisor del vent,
i que encomana encantament
a l'aranya que s'hi balança.

L'aire de la tarda és lleuger,
i l'amor té la vista clara.
La teranyina fa més rara
la pau que raja del graner.

I el sol, que sobre els rets se posa,
espelleix metamorfosat
en un joiell tot abrasat
amb focs de taronja i rosa.

Poésie des régions d'Europe, Catalogne du Nord, 1993

Francesc Català (Jòc 1929 – Vinçà 1988)

Saltant roques i peixeres
d'un poble a l'altre se'n van
els camins i les drecceres
amb delit colobrajant.

Passegen per camps de blat
o sobrepugen collades,
cintant planes i serrats
d'unes vies sedajades.

Uns s'embruten dins la polsa
entre mig de trauca sacs;
altres llisquen sus la molsa
d'un congost enforatat.

Són com els braços dels pobles
que s'allarguen terme enllà
se juntant amb altres braços
d'altres pobles més enllà.

I així es lliga una sardana
que va rodejant el món,
sota el sol que l'engalana
repartint el fil dels punts.

El mateix pas cada dia
ara i demà com abans
al compàs llarg de la vida
segueix sempre el seu balanç.

O sardana dels camins
que juntats els pobles venen
perquè t'han de destruir
mala gent que no t'entenen!

Poesia completa de Francesc Català, Columna, 1989

L'AIGUA, L'HAS DE VOLER

Perquè la trobis fresca a l'hora de la set,
l'aigua, l'has de voler ;
perquè sigui el seu raig carícia dins ta mà,
la font, l'has de buscar.

De l'aigua no podràs encertar la mirada,
si no l'has esperada ;
de la font no podràs escoltar la tonada,
si no l'has desitjada.

Poesia completa de Francesc Català, Columna, 1989

Jordi-Pere Cerdà, nascut Antoni Cayrol (Sallagosa, Alta Cerdanya, 4 de novembre de 1920 - Perpinyà, Rosselló, 11 de setembre de 2011)

RUTES

Les rutotes de Cerdanya
s'encolobren dins el sol,
i els camins els donen volts
d'una simetria estranya.

Estisoren l'argilada
d'una blancor de retalls,
i es perden per prats avall,
que se'ls hi mengen la cara.

Sembla que no van enlloc
sinó d'un poble en un altre;
fan remingols que s'empelten
a les dreces del bosc.

Té la sang a flor de galta
un marge en l'obac eixut,
i un brualler florit tot just
riu amb totes ses dents blanques.

Pels secalls de la solana
topen de front amb serrats,
enrotllant-se com un jaç
al niu d'una coma blana.

D'una blingada d'esquena,
fugen com enlluertades,
mes d'un cim de roca blava
tornen a mirar endarrera.

Les rutotes de Cerdanya,
de fils roigs i de fils blancs,
fan un filbast de ribans
al clotat de les muntanyes,

i no les trapassen mai.

Obra poètica, Barcino, 1966

Jordi-Pere Cerdà, nascut Antoni Cayrol (Sallagosa, Alta Cerdanya, 4 de novembre de 1920 - Perpinyà, Rosselló, 11 de setembre de 2011)

EL MAR CONTRA LA PENYA

El mar contra la penya.

Li conec els desigs,
n'he viscut els turments
i la desesperança,
el buit pesent del pit,
el calmàs de la mort, l'angúnia de l'espera,
quan neix el silenci
furtiu
el plec de l'ona nova.

Poesia completa, « Cantorer », Columna, 1988

Pere Figueres (Pontellà, 1950)**M'ARRISCARÉ**

a penetrar boscos vius
 plens de llops i altres llobes esquives
 i m'oblidaré feliç
 com si a casa fos
 dansaré els meus somnis
 com el boig que balança

Amunt pujaré d'un arbre qualsevol
 com ocell, eruga, formiga,
 m'estiraré nu a la branca més alta
 dibuixaré els meus somnis
 com un pintor que dansa

I me n'aniré després a visitar l'arbrissatge
 clariana novicial, aerollum dels arbres
 i veuré els d' Austràlia o de Madagascar
 aplaudiré els meus somnis
 i abans que es faci tard

Demanaré que em portin,
 que vull ser del viatge,
 sóc un arbre jo també, tinc fulles a les mans
 aprofitaré els meus somnis
 per fugir dels humans

9, Barcelona de treballs digitals, 2016

La terra té gust de sal
 el mar hi és present
 baix els còrrecs, l'ombra.
 Sense saber-ho el vianant
 camina pels abissos
 recull el bé natural
 que els peixos van deixar
 cansat, feliç i moll
 quan treu el cap de l'aigua
 s'enamora
 de la passejada
 s'estira al sol
 i pensa

9, Barcelona de treballs digitals, 2016

Simone Gay**ESTANY BLAU**

Estany llis, mirall blau, llum estesa,
dolç repos pel meu cor tormentat,
estany llis, mirall blau, claredat
on s'escampa, on es fon ma tristesa.
La gavina aletja a ma vora,
pensament que es fa lleu i soliu,
l'ala rosa d'algun tamariu
fa a l'entorn una llum dansadora.

Poésie des régions d'Europe, Catalogne du Nord, 1993

Joan Pau Giné (Bages de Rosselló, 1947 – 1993)

<p>ESPIEU</p> <p>Espieu la mar espieu la plana espieu el sol espieu la muntanya espieu, tenim dues llengües una pel dia i una per la nit</p> <p>Que t'han la mar fas carulla trista els teus ulls tan blaus qui te'ls trepitja a l'estiu te deixen rebentada i a l'hivern t'emplen de casots</p> <p>Espieu la mar espieu la plana espieu el sol espieu la muntanya espieu, tenim dues llengües una pel dia i una per la nit</p> <p>Que t'han fet la plana tu també te n'ets vistes a còpia de desherbants i de produïts ximiques tot just si hi ha un parpallol que voli i un llapín que sigui acampat</p> <p>Espieu la mar espieu la plana espieu el sol espieu la muntanya espieu, tenim dues llengües una pel dia i una per la nit</p> <p>Espieu la mar espieu la plana espieu el sol espieu la muntanya espieu, tenim dues llengües una pel dia i una per la nit</p> <p>Que t'han fet el sol tu que sempre riues aqueix amor del sou veiam lo que en diues fas pas hores suplementàries mes per això te saben aprofitar</p>	<p>Amb prou diners te munten i te baixen t'han robat la neu i te roben les vaques muntanya sempre seràs muntanya quan el vent t'haurà escombrat el pols</p> <p>Espieu la mar espieu la plana espieu el sol espieu la muntanya espieu, tenim dues llengües una pel dia i una per la nit</p> <p><i>Adiu ça va, 1978</i></p>
--	---

Jep Gouzy (Montalieu-Vercieu 1933-2018)

EL SILENCI DEL NOSTRE MAR

Us miro, mans meves,
                                   buides,
                                   obertes,
                                   tristes,
dits barrejats d'altres dits,
somis de l'avui i el demà,
esperances i taules cobertes de llibres
oberts per una certa pàgina desconeguda,
de signes secrets i paraules dubtoses
dins l'esfondrament de torres nord-americanes.
La muntanya era un sol,
la muntanya era un cel ;
terrible esquinq,
                                  la muntanya !
El món es tanca com aquesta sal
s'obre, al contrari, com la mar
és un horitzó desconegut i que per a nosaltres
és més estrany encara.
Sabeu si és un somni ?
Escoltava la sang de les teves venes
i el singlot de les artèries ;
el soroll de la teva vida,
                                  del teu cos,
és un oreig, silenci de la nostra
mar alegre, filigrana d'or, cos d'ombra i llum.
Escolta la sang que bat, que raja
i el crit de la vida.
La nostra alegria és intacta
i els nostres ulls més clars que abans.

Poesia Oberta (1950-1990), Columna, 1990

LA LLUNA

He somniat la lluna
per saber si dins la lluna
hi vivien color de lluna
gent color de lluna
m'ha xiuxiuejat la lluna
que era sol dins la lluna.

Poesia Oberta (1950-1990), Columna, 1990

Coleta Planas (1952)

PAÍS

Vaixell de pedra
terra fresca
jardins
hortes
verd blanc
rosa
perfum
fruita
flors
peixos
sal
julivert...

Ancorat
dins el llim
generós del teu poble
reps
un cop sí un cop no
al teu cap
el petó
de la neu
del mar
i del vent
sota la permanència
d'un bon temps.

Rue et femme jardin / Carrer i dona hort, Les presses littéraires, 2006

Josep Sebastià Pons (Illa, Rosselló, 5 de novembre de 1886 - 25 de gener de 1962)

L'ASPRE

Terra de l'Aspre on gira escoladís
el temps callat enllà de la bruguera,
mentre s'ou a l'estiu el piuladís
d'una amistosa guatlla venturera:

—¿Que no voldries abrigar mon cor
aconsolat amb un so d'esquella,
així com el retaule pintat d'or
s'abriga amb el sostret de la capella? —

A l'aplec de la santa Trinitat
encara veig mon àvia com camina
amb les dones del poble al seu costat.
La burriqueta porta l'espertina.

I bon punt hom arriba al planiol,
s'aixeca l'oratori en llum pura.
A vora de la font, si crema el sol,
un bon seti s'escau. Aquí hom s'atura.

Té un cementeri d'herba tot al mig
la fosquedat tranquil·la d'una alzina.
I torna la ramada amb son trepig.
De grau en grau la llum deixa la clina.

País de mil·lenària tradició,
de l'espígol al caire de la llosa,
de l'oriol obert a la tardor,
país de la fonteta rovellosa.

Cent poesies de Josep Sebastià Pons, Ed. de La Tour Gile, 2002

COLOR DE NOVEMBRE

Quan l'aire afluixa els pins i fa girar
el bàlsam de la branca tenebrosa,
novembre, a la finestra pots mirar !
El cel és com un vidre rosa.

Teultats molls de claror, color de vi.
S'allisa una fumera esperitada.
La mar al vespre deu tenir
una profunda pau morada.

Cent poesies de Josep Sebastià Pons, Ed. de La Tour Gile, 2002

Laura Renada-Portet (1927)

XXI

Dàlies, pomes carmesines,
gallines blanques de la perduda infància,
octubre arrenclera els seus arbres fruiters...

Embriac de sol groc,
hom es fa un son a l'ombra tèbia
empenyent per un curt temps encara
aquesta vida sense cor ni cos.

Reratador.

Una remor s'està perdent
llargament i monòtona
sobre l'aigua sense color.

Una ombra anomenada oblit, Columna, 1992

Va i ve el vent
bufant sobre la sorra
mots innombrables.

N'hom, Emboscall, 2017

Un bri de fulla
sobre el vidre de l'estany
i el cel sencer
amb estrelles s'esquerda
abandonat de vida.

N'hom, Emboscall, 2017

Joan Tocabens (El Pertús, Vallespir, 17 de maig del 1940)

ENCÍS

Un crepuscle morat com un ram de violes
ravaja dolçament de les flors camperoles,
mentre el sol a través del brancatge silent
en un raig fulgurant concentrava el ponent.

Havia caminat amb l'ànima suspesa
al trinat dels ocells perduts en la malesa,
i quan es van callar totes les aus cantores
vaig sopar de perots i d'un punyat de móres.

Allavors, ullprès per l'encís del paisatge
que em penetrava el cos d'una vida salvatge,
imperceptiblement em vaig anant fent bosc,
fulla, tronc i arrel fins a entrada de fosc.

La nit venia ja, femenina dolçor,
plena del respirar del meu món interior,
i, recolzant al tronc d'una alzina surera,
vaig deixar el meu cor adormir-se amb l'Albera.

Poésie des régions d'Europe, Catalogne du Nord, 1993

Joan Tocabens (El Pertús, Vallespir, 17 de maig del 1940)

MINUT RERA MINUT

Minut rera minut
 i dia rere dia,
 apinyaré els records com llavors i com pedres
 per bastir mur i casa,
 braços inerts,
 sols amb sa força
 amassaré
 una pasta de membrances
 i la treballaré,
 prometedora argila,
 per fer-hi néixer planúries i muntanyes,
 horitzons braus
 que amansirà l'esguard,
 amb l'arbre concebut
 a l'inici del gest,
 i amb el somrís
 concebuda la flor.
 Allí,
 en l'atzur verge,
 jo deixaré volar poemes com ocells
 per endolcir i poblar el seu espai,
 gestant oreigs
 de carícies, de mots,
 de secretes paraules.
 En fi
 reposaré tot el meu ens rendit
 en un racó de cel on s'encreuen els astres.
 Així resistiré la buidor de les hores,
 jaçat
 a la infinita clara
 d'un part on m'hauré enclòs
 amb la teva
 semblança.

Poésie des régions d'Europe, Catalogne du Nord, 1993